शिफारस पत्र

श्री. अनिल तानाजी पाटील यांनी " माध्यमिक शाळांमधील मूल्यशिक्षणाच्या कार्यवाहीचा चिकित्सक अभ्यास " या विषयावरील प्रबंध माझ्या मार्गदर्शनाखाली समाधानकारकरित्या पूर्ण केला आहे. हे संशोधन म्हणजे एक प्रामाणिक प्रयत्न असून सदर संशोधन अथवा त्याचा भाग इतर कोणत्याही पदवी अथवा पदवीकेसाठी सादर केलेला नाही.

प्रस्तुत प्रबंध " शिक्षणशास्त्र " शाखेतील एम्. फिल्. या पदवीसाठी शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर यास सादर केला म्हणून हे शिफारस पत्र देण्यात येत आहे.

तारीख :-

जून १९९९

स्थळ : - बार्शी, जि. सोलापूर

मार्गदर्शक

डॉ. टी. बी. पाटील

प्रपाठक

(एम्. ए. एम्. एड्. पी.एच्.डी)

Principal
College of Education, Barshi
Dist. Solapur, Maharashtra
Pin 413401

ऋणनिर्देश

संशोधकाने या संशोधन विषयाचा अभ्यास प्रा. डॉ. टी. बी. पाटील शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,बार्शी यांच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केला आहे. संशोधन कार्यातील सर्व अडचणी सोडविण्यासाठी त्याचे मिळालेले सहकार्य, वेळच्या वेळी मिळालेले मार्गदर्शन आणि त्याच्या कडून या संशोधनासाठी मिळालेली प्रेरणा यामुळेच हे संशोधन कार्य पूर्ण होऊ शकले. त्याचा संशोधक सदैव ऋणी आहे.

प्राचार्य चंद्रकांत मोरे, शिवाजी महाविद्यालय, बार्शी यांच्या मार्गदर्शनामुळेच संशोधकास प्रबंध पूर्ण करण्यास उत्तेजन मिळाले प्राचार्य एम्. आर्. महातुकडे, प्रा. डॉ. आर. एन. इंगोले, प्रा. डॉ. एम्. डी. मोहिते व प्रा. डॉ. व्ही. यु. पवार, डॉ. मोहिरे यांनी संशोधन कार्यास सर्वप्रकारचे सहकार्य केले या सर्वांचे मनः पूर्वक आभार.

कस्तुरबाई शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. वि. रा. भिताडे, प्रा.डॉ. ह. ना. जगताप दयानंद शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य आर्. सी. कळसे, प्रा. डॉ. सु. वा. करंदीकर, प्रा. अशोक जडे, प्रा. मोकाशी यांनी संशोधन कार्य सुरुअसताना वेळोवेळी मार्गदर्शन केले. त्याबद्दल या सर्वांचे मनः पूर्वक आभार.

महात्मा फुले शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, अकलूजचे प्राचार्य यु. ए. नायकवडे यांनी संशोधन कार्य सुरु-असताना संशोधनाला दिशा दिली. संस्थेचे माजी सचिव मा. सा. सु. देशमुख, शंकरराव मोहिते महाविद्यालयाचे डॉ. नवले यांनी संशोधन कार्य पूर्ण होण्यासाठी वेळोवेळी मार्गदर्शन व सुचना केल्या त्याबद्दल यांचे कृतज्ञतः पूर्वक आभार.

संशोधकाचा मुख्य गाभा म्हणजे प्रतिसादक शिक्षक व मुख्याध्यापक शिक्षण प्रसारक मंडळ, अकलूज संस्थेतील शिक्षकांनी व मुख्याध्यापकांनी प्रस्तुत संशोधनाच्या प्रश्नावली वेळेत भरुन देऊन हे संशोधन कार्य पूर्ण करण्यात महत्वाचा वाटा उचलला त्याबद्दल त्यांचे ऋण व्यक्त करतो.

संशोधन अहवालातील प्रत्येक पानन्पान वाचून त्यामधील शुध्द लेखनाच्या चुकांची दुरुस्ती करण्याच्या किचकट काम शिवाजी महाविद्यालयाचे प्रा. हनुमंत पवार यांनी आनंदाने पूर्ण करुन दिले. तसेच श्री. अजय मोरे यांनी स्वच्छ व सुंदर टंकलेखन करुन दिले. त्याबद्दल धन्यवाद !

ठिकाण : - बार्शी.

श्री. अनिल तानाजी पाटील
संशोधक

अनुक्रमणिका

प्रकरण क्रमांक	नांव	पृष्ठ क्रमांक
	शिफारस पत्र	
	ऋणनिर्देश	
	अनुक्रमणिका	१ - ५
	सारणींची यादी	६ - ८
	आलेखांची यादी	९ - १०
१.	**प्रास्ताविक**	१ - १०
१.१	संशोधनाची पार्श्वभूमी	२
१.२	समस्येची निवड	३
१.३	संशोधन समस्येचे शब्दांकन	४
१.४	संशोधन समस्येचे स्वरुप महत्व व व्याप्ती	६
१.५	संशोधनाची उद्दिष्टे	७
१.६	संशोधनाची गृहीतके	७
१.७	संशोधनाच्या मर्यादा	८
१.८	प्रकरणीकरण	८
	संदर्भ	१०
२.	**संदर्भ साहित्याचे समालोचन**	११ - २३
२.१	प्रास्ताविक	१२
२.२	संबंधित साहित्याचा अभ्यास	१३
२.३	संबंधित संशोधनाचे समालोचन	१४
२.४	समारोप	२२
	संदर्भ	२३
३.	**माध्यमिक शाळांमध्ये मूल्यशिक्षणाची कार्यवाही व महत्व**	२४ - ३४
३.१	प्रास्ताविक	२५
३.२	भारतीय शिक्षणपध्दतीत मूल्यशिक्षणाचे स्थान	२६
३.३	शैक्षणिक आयोग आणि मूल्यशिक्षण	२८

प्रकरण क्रमांक	नांव	पृष्ठ क्रमांक
३.३.१	विद्यापीठ शिक्षण आयोग (१९४८-४९)	२८
३.३.२	माध्यमिक शिक्षण आयोग (१९५२-५३)	२८
३.३.३	कोठारी आयोग (१९६४-६६)	२८
३.३.४	श्री. व्ही.एम्.तारकुंडे समिती	२९
३.३.५	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (१९८६)	२९
३.४	मूल्यशिक्षणाची उद्दिष्टे	३०
३.५	मूल्यशिक्षण शाळा आणि शिक्षकांची जबाबदारी	३०
३.६	मूल्यशिक्षणासाठी काही उपयुक्त उपक्रम	३१
३.६.१	शालेय परिपाठ	३१
३.६.२	वक्तशीरपणा	३२
३.६.३	स्त्री - पुरुष सामानता	३२
३.६.४	वैज्ञानिक दृष्टीकोन	३३
३.६.५	श्रमप्रतिष्ठा	३३
३.७	समारोप	३३
	संदर्भ	३४
४.	**संशोधन कार्यपध्दती**	३५ - ४३
४.१	प्रास्ताविक	३६
४.२	पूर्वतयारी	३६
४.३	संशोधन पध्दती	३७
४.४	नमुना निवड	३८
४.५	संशोधन साधने	४०
४.६	मुख्याध्यापक प्रश्नावली	४०
४.७	शिक्षक प्रश्नावली	४१
४.८	पर्यवेक्षक मुलाखत प्रश्नसूची	४२
४.९	तज्ज्ञ मार्गदर्शकांच्या मुलाखती साठी प्रश्नसूची	४२
४.१०	माध्यमिक विद्यालयांना भेटी व निरीक्षणे	४२
४.११	संशोधन कार्यपध्दती	४३
४.१२	समारोप	४३

प्रकरण क्रमांक	नांव	पृष्ठ क्रमांक
५.	माहितीचे विश्लेषण व अर्थनिर्वचन	४४ - १२४
	विभाग अ	
५.०१	प्रास्ताविक	४५
५.०२	शिक्षकांच्या वैयक्तिक माहितीचे विश्लेषण व विशदीकरण	४७
५.०३	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षणाबाबत माहितीचे विश्लेषण व विशदीकरण	४९
५.०४	मूल्यशिक्षण कार्यवाही	५१
५.०५	मूल्यशिक्षण आणि अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यांचा संबंध	८०
	विभाग ब	
५.०६	मुख्याध्यापक वैयक्तिक माहितीचे विश्लेषण व विशदीकरण	९३
५.०७	मूल्यशिक्षण नियोजनाबाबतचे वर्गीकरण	९८
५.०८	मूल्यशिक्षणासाठी आवश्यक असणा-या भौतिक सुविधां	१०६
५.०९	मूल्यशिक्षण कार्यवाहीवर परिणाम करणारे घटक	११८
६.	निष्कर्ष व शिफारशी	१२५ - १५०
	विभाग अ	
६.०१	प्रास्ताविक	१२७
६.०२	शिक्षकांच्या वैयक्तिक माहिती विषयक निष्कर्ष	१२७
६.०३	अध्यापन केले जात असलेल्या विषयाचे प्रमाण	१२८
६.०४	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षण (उद्‌बोधन वर्ग) साठीचे निष्कर्ष	१२८
६.०५	मूल्यशिक्षण कार्यवाही	१३०
६.०५.०१	शालेय परिपाठ	१३०
६.०५.०२	श्रमप्रतिष्ठा उपक्रमासाठी निष्कर्ष	१३०
६.०५.०३	वैज्ञानिक दृष्टिकोन उपक्रमासंबंधी निष्कर्ष	१३१
६.०५.०४	वक्तशीरपणा उपक्रमासंबंधी निष्कर्ष	१३२
६.०५.०५	स्त्री-पुरुष समानता उपक्रमासंबंधी निष्कर्ष	१३३
६.०६	मूल्यशिक्षण, अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यांचा संबंध	१३४
६.०७	मूल्यसंक्रमणाचे मूल्यमापन	१३५

प्रकरण क्रमांक	नांव	पृष्ठ क्रमांक
६.०८	मुख्याध्यापक वैयक्तिक माहिती विषयी निष्कर्ष	१३५
६.०९	मूल्यशिक्षण नियोजनाबाबत निष्कर्ष	१३६
६.१०	मूल्यशिक्षणाची कार्यवाही करण्यासाठी प्रशिक्षण वर्गासाठीचे निष्कर्ष	१३७
६.११	विद्यालयामध्ये राबविण्या जाणा-या उपक्रमांबद्दल निष्कर्ष	१३८
६.१२	मूल्यशिक्षणासाठी आवश्यक असणारी भौतिक सुविधांबाबत निष्कर्ष	१३८
६.१३	मूल्यशिक्षण कार्यवाहीवर परिणाम करणा-या घटकांवरती निष्कर्ष	१४०
६.१४	मूल्यशिक्षणामुळे एस्.एस्.सी. परीक्षेवर होणा-या परिणामांवरती निष्कर्ष	१४०
६.१५	विद्यालयांना दिलेल्या भेटी व निरक्षणातील माहितीचे निष्कर्ष	१४१
६.१६	पर्यवेक्षक व तज्ज्ञ यांच्या मुलाखती मधून निघालेले निष्कर्ष	१४१
	विभाग ब	
६.१७	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षण (उद्‌बोधन वर्गाबाबत) शिफारशी	१४३
६.१८	मूल्यशिक्षण कार्यवाहीबाबत शिफारशी	१४३
६.१८.०१	शालेय परिपाठाविषयी शिफारशी	१४३
६.१८.०२	श्रमप्रतिष्ठा या उपक्रमाविषयी शिफारशी	१४३
६.१८.०३	वैज्ञानिक दृष्टिकोन या उपक्रमाविषयी शिफारशी	१४४
६.१८.०४	वक्तशीरपणा या उपक्रमाविषयी शिफारशी	१४४
६.१८.०५	स्त्री-पुरुष समानता उपक्रमाविषयी शिफारशी	१४५
६.१९	मूल्यशिक्षण, अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यांविषयी शिफारशी	१४५
६.२०	मूल्यसंक्रमण व मूल्यमापन याविषयी शिफारशी	१४६
६.२१	मूल्यशिक्षण वार्षिक नियोजनाविषयी शिफारशी	१४६
६.२२	मूल्यशिक्षण व शिक्षकांचे उद्‌बोधन यासाठी शिफारशी	१४६
६.२३	विद्यालयामध्ये मूल्यशिक्षणांच्या राबविल्या जाणा-या उपक्रमांविषयी शिफारशी	१४७
६.२४	मूल्यशिक्षणासाठी आवश्यक असणा-या भौतिक सुविधांविषयी शिफारशी	१४७
६.२५	मूल्यशिक्षण कार्यवाहीबाबत शिफारशी	१४८
६.२६	मूल्यशिक्षणामुळे एस्.एस्.सी. परीक्षेवरती होणा-या परिणामांविषयी शिफारशी	१४८

प्रकरण क्रमांक	नांव	पृष्ठ क्रमांक
	विभाग क	
	पुढील संशोधनासाठी विषय	१४९
६.२७	प्राथमिक शाळांमध्ये मूल्यशिक्षण कार्यवाहीचा चिकित्सक अभ्यास	१४९
६.२८	माध्यमिक शाळांमध्ये अध्यापन करणा-या अध्यापकांच्या मूल्यशिक्षण विषयाच्या दृष्टिकोनातून चिकित्सक अभ्यास	१४९
६.२९	प्राथमिक व माध्यमिक स्तरावरील शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्यशिक्षणामुळे होणा-या परिणामांचा चिकित्सक अभ्यास	१५०
६.३०	माध्यमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांवरती शालाबाहय परिस्थितीचा मूल्यशिक्षणावरती होणा-या परिणामांचा चिकित्सक अभ्यास	१५०
६.३१	उच्चमाध्यमिक स्तरावरती मूल्यशिक्षणाची कार्यवाही करत असतांना येणा-या समस्यांचा चिकित्सक अभ्यास	१५०
	परिशिष्टे	१५१ - १७३
अ.	मुख्याध्यापक प्रश्नावली	१५१
ब.	शिक्षक प्रश्नावली	१५७
क.	बी.एड्.कॉलेज प्राचार्य व तज्ज्ञ मुलाखत प्रश्न सूची	१६५
ड.	पर्यवेक्षक मुलाखत प्रश्न सूची	१६६
इ.	शाळांची यादी	१६७
ई.	मुख्याध्यापकांची यादी	१६८
फ.	शिक्षकांची यादी	१६९
ग.	बी.एड्.कॉलेज प्राचार्य व तज्ज्ञ यांची यादी	१७२
[illegible]	पर्यवेक्षकांची यादी	१७३
	संदर्भ ग्रंथ सूची	१७४ - १७७

सारणींची यादी

अ.नं.	सारणी क्र.	सारणीचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
१.	४.०१	प्रतिसादक संख्या	३९
२.	४.०२	मुख्याध्यापक प्रश्नावली विश्लेषण	४०
३.	४.०३	शिक्षक प्रश्नावली विश्लेषण	४१
४.	५.०१	शिक्षकांची शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हता	४७
५.	५.०२	अध्यापकांच्या अनुभवाची सरासरी	४८
६.	५.०३	शालेय अभ्यासक्रमातील विविध विषय शिकवत असलेल्या शिक्षकांचे प्रमाण	४९
७.	५.०४	मूल्यशिक्षणाची कार्यवाही करण्यासाठी प्रशिक्षणाची (उद्‌बोधन वर्गाची) आवश्यकता	५१
८.	५.०५	मूल्यशिक्षण उपक्रमांसाठी प्रशिक्षण घेतलेल्या शिक्षकांचे प्रमाण	५१
९.	५.०६	मूल्यशिक्षणासाठी शिक्षकांनी प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या संस्थाचे शेकडा प्रमाण	५३
१०.	५.०७	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षणाचा कालावधी	५३
११.	५.०८	प्रशिक्षण पूर्ण केल्यामुळे झालेल्या फायदयाचे स्वरुप	५४
१२.	५.०९	प्रशिक्षण पूर्ण नकरण्याची कारणे	५५
१३.	५.१०	प्रशिक्षण पूर्ण न केल्यामुळे येणा-या अडचणी	५७
१४.	५.११	प्रशिक्षण पूर्ण न केल्यामुळे येणा-या अडचणीचे स्वरुप	५८
१५.	५.१२	शालेय परिपाठ विद्यालयात घेणा-या शिक्षकांचे प्रमाण	५९
१६.	५.१३	श्रमप्रतिष्ठा हा उपक्रम शाळांमध्ये राबविणा-या शिक्षकांचे प्रमाण	६०
१७.	५.१४	श्रमप्रतिष्ठा उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीबाबतचा प्रतिसाद	६२
१८.	५.१५	श्रमप्रतिष्ठा उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीचे स्वरुप	६३
१९.	५.१६	श्रमप्रतिष्ठा मूल्यरुजविण्यासाठी प्रयत्न केले असता उद्‌भवणा-या अडचणीवरील उपाययोजना	६४
२०.	५.१७	वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण करण्यासाठी शाळांमध्ये उपक्रम राबविणा-या शिक्षकांचे प्रमाण	६५
२१.	५.१८	वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण करण्यासाठी येणा-या अडचणीबाबत प्रतिसाद	६७
२२.	५.१९	वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण करत असतांना येणा-या अडचणीचे स्वरुप	६८

अ.नं.	सारणी क्र.	सारणीचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
२३.	५.२०	वैज्ञानिक दृष्टिकोन उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीवरती उपाययोजना	६९
२४	५.२१	वक्तशीरपणा निर्माण करण्यासाठी शाळांमध्ये उपक्रम राबविणा-या शिक्षकांचे प्रमाण	७०
२५.	५.२२	वक्तशीरपणा उपक्रम राबवित असताना येणा-या अडचणी संदर्भातील प्रतिसाद	७२
२६.	५.२३	वक्तशीरपणा हे मूल्यरूजविण्यासाठी येणा-या अडचणींचे स्वरूप	७२
२७.	५.२४	वक्तशीरपणा हे मूल्यरूजविण्यासाठी येणा-या अडचणीवरती उपाययोजनांचे स्वरूप	७३
२८.	५.२५	स्त्री - पुरुष समानता मूल्यसंक्रमणासाठी शाळांमध्ये शिक्षक घेत असलेल्या उपक्रमांचे शेकडा प्रमाण	७४
२९.	५.२६	स्त्री - पुरुष समानता उपक्रम येणा-या अडचणी संदर्भात प्रतिसादाचे प्रमाण	७६
३०.	५.२७	स्त्री - पुरुष समानता उपक्रम शाळांमध्ये राबविताना येणा-या अडचणीचे स्वरूप	७७
३१.	५.२८	स्त्री - पुरुष समानता उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीवरील उपाययोजनांचे स्वरूप	७८
३२.	५.२९	मूल्यशिक्षण व अभ्यासक्रम यांचा अध्यापनात समन्वय यासंबंधी प्रतिसाद	८०
३३.	५.३०	मूल्यशिक्षण व अभ्यासक्रम यांच्या समन्वयाचे स्वरूप	८१
३४.	५.३१	पाठ्यपुस्तकाव्दारे मूल्यशिक्षण देणा-या शिक्षकांचा प्रतिसाद	८२
३५.	५.३२	पाठ्यपुस्तक व मूल्य यांचा सहसंबंध	८३
३६.	५.३३	पाठ्यपुस्तकाव्दारे १० पैकी किती मूल्ये प्रभावीपणे रूजविली जातील त्यांचे शेकडा प्रमाण	८५
३७.	५.३४	पाठ्यपुस्तकाव्दारे जी मूल्ये रूजविली जातील त्याच्या कारणाचे स्वरूप	८६
३८.	५.३५	विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्यसंक्रमण झाले हे पाहण्यासाठी मूल्यमापन साधनांचा वापर	८७
३९.	५.३६	मूल्यमापन तंत्र वापरताना येणा-या अडचणी संदर्भातील प्रतिसाद	८९
४०.	५.३७	मूल्यमापन करत असताना येणा-या अडचणीचे स्वरूप	९०
४१.	५.३८	मूल्यमापन करताना येणा-या अडचणीवरती उपाययोजनांचे स्वरूप	९१

अ.नं.	सारणी क्र.	सारणीचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
४२	५.३९	मुख्याध्यापकांची शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हता	९३
४३.	५.४०	मुख्याध्यापकांच्या एकूण अनुभवांची सरासरी	९४
४४.	५.४१	विद्यालयांची सर्वसाधारण माहिती	९६
४५.	५.४२	वेळापत्रकातील मूल्यशिक्षणच्या प्रथम तासिकेबाबत प्रतिसाद	९८
४६.	५.४३	मूल्यशिक्षण प्रथम तासिका योग्य वाटण्याची कारणे	९९
४७.	५.४४	मूल्यशिक्षण वार्षिक नियोजनाबाबतचा प्रतिसाद	१००
४८.	५.४५	मूल्यशिक्षणाचे वार्षिक नियोजन करणा-या विद्यालयांचे शेकडा प्रमाण	१०१
४९.	५.४६	मूल्यशिक्षण वार्षिक नियोजन करणा-या व्यक्ती	१०१
५०.	५.४७	मूल्यशिक्षणासाठी वार्षिक नियोजन करतांना जाणवणा-या तृटीचे स्वरूप	१०२
५१.	५.४८	मूल्यशिक्षण नियोजन करताना येणा-या अडचणीवरती उपाययोजना	१०३
५२.	५.४९	मूल्यशिक्षणाची कार्यवाही करत असताना शिक्षकांना प्रशिक्षण देणे बाबत	१०४
५३.	५.५०	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षण कोणत्या संस्थानी दिले पाहिजे याबद्दलचा मुख्याध्यापकांचा प्रतिसाद	१०५
५४.	५.५१	प्रशिक्षण घेतलेल्या शिक्षकांची विद्यालयातील संख्या	१०६
५५.	५.५२	विद्यालयामध्ये मूल्यशिक्षणाचे राबविले जाणारे उपक्रम	१०६
५६.	५.५३	विद्यालयामध्ये मैदानाची उपलब्धता	१०८
५७.	५.५४	विद्यालयामध्ये सभागृहाची उपलब्धता	११०
५८.	५.५५	विद्यालयामध्ये शास्त्र प्रयोगशाळाची उपलब्धता	११०
५९.	५.५६	विद्यालयामध्ये ग्रंथालयाची सोय	११२
६०.	५.५७	ग्रंथालयातील संदर्भ ग्रंथाची पर्याप्तता	११२
६१.	५.५८	मूल्यशिक्षण हस्तपुस्तिकांची उपलब्धता	११४
६२.	५.५९	ग्रंथालयातील ग्रंथ प्रकारानुसार संख्या	११५
६३.	५.६०	ग्रंथालयातील संदर्भ साहित्याच्या वापराच्या नियोजनाबाबत	११८
६४.	५.६१	ग्रंथालयाच्या नियोजनाचे स्वरूप	११८
६५.	५.६२	मूल्यशिक्षणावर परिणाम करणा-या घटकावर उपाययोजना	११९
६६.	५.६३	मूल्यशिक्षणावर परिणाम करणारे घटक	१२०
६७.	५.६४.	मूल्यशिक्षणावर परिणाम करणा-या घटकावर उपाययोजना	१२१
६८.	५.६५	मूल्यसंक्रमणाचे प्रमाण	१२२
६९.	५.६६	मूल्यसंक्रमीत होण्यापाठीमागील कारणे	१२३
७०.	५.६७	मूल्यशिक्षणामुळे एस्.एस्.सी. परीक्षेवर होणारा परिणाम	१२४

आलेखांची यादी

आलेख क्र.	आलेखाचे नाव	पान क्रमांक
५.०१	शिक्षकांची शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हता	४६
५.०२	मूल्यशिक्षण कार्यवाही करण्यासाठी प्रशिक्षणाची (उद्‌बोधन वर्गाची) आवश्यकता	५०
५.०३	मूल्यशिक्षण उपक्रमांसाठी प्रशिक्षण घेतलेल्या शिक्षकांचे प्रमाण	५०
५.०४	प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या संस्थांचे शेकडा प्रमाण	५२
५.०५	मूल्यशिक्षण प्रशिक्षणाचा कालावधी	५२
५.०६	प्रशिक्षण पूर्ण नकेल्यामुळे येणा-या अडचणी	५६
५.०७	श्रमप्रतिष्ठा उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीबाबत प्रतिसाद	६१
५.०८	वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण करण्यासाठी येणा-या अडचणीबाबत प्रतिसाद	६६
५.०९	वक्तशीरपणा हा उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीबाबत प्रतिसाद	७१
५.१०	स्त्री-पुरुष समानता हा उपक्रम राबविताना येणा-या अडचणीबाबत प्रतिसाद	७५
५.११	मूल्यशिक्षण व अभ्यासक्रम यांचा अध्यापनात समन्वय	७९
५.१२	मूल्यमापन तंत्र वापरताना येणा-या अडचणी	८८
५.१३	मुख्याध्यापकांची शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हता	९२

आलेख क्र.	आलेखाचे नाव	पान क्रमांक
५.१४	संस्थेतील २५ शाळांमधील मुला मुलींचे प्रमाण	९५
५.१५	विद्यालयामध्ये मैदानाची उपलब्धता	१०७
५.१६	विद्यालयामध्ये सभागृहाची उपलब्धता	१०९
५.१७	विद्यालयामध्ये शास्त्र प्रयोगशाळांची उपलब्धता	१०९
५.१८	विद्यालयामध्ये ग्रंथालयाची उपलब्धता	१११
५.१९	ग्रंथालयातील संदर्भ ग्रंथाची पर्याप्तता	१११
५.२०	मूल्यशिक्षण हस्तपुस्तिकांची उपलब्धता	११३
५.२१	ग्रंथालयातील संदर्भ साहित्याच्या वापराचे नियोजन	११७